

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Forslag til vern av

Kyrkjevatna naturreservat

Flekkefjord og Kvinesdal kommuner

Vest-Agder fylke

Utkast til verneplan for skog

Høringsutgave mai 2016

Innhold

Høring av verneplan for Kyrkjevatna naturreservat i Flekkefjord og Kvinesdal kommuner, Vest-Agder fylke.	3
Innledning.....	3
Naturfaglige registreringer.....	3
Verneform	3
Hva medfører vern av Kyrkjevatna naturreservat?.....	3
Forskrifter og restriksjonsnivå.....	4
Generell kommentar til verneforskriften.....	4
Inngrep	4
Planter	5
Dyreliv.....	5
Friluftsliv.....	5
Motorferdsel	5
Skjøtsel og forvaltningsplaner	6
Generelle unntaksbestemmelser	6
Forvaltningsmyndighet.....	6
Økonomisk erstatning	6
Verneprosessen.....	6
Kunngjøring – oppstart av verneprosess.....	6
Sammendrag og vurdering av innkomne innspill.....	7
Høring og videre prosess.....	7
Beskrivelse av området	8
Områdebeskrivelse.....	8
Skogstruktur/påvirkning.....	8
Verneverdier.....	8
Verneformål	9
Tekniske inngrep	9
Planstatus	9
Andre interesser.....	9
Forslag til forskrift om vern av Kyrkjevatna naturreservat i Flekkefjord og Kvinesdal kommuner i Vest-Agder fylke.....	10

Høring av verneplan for Kyrkjevatna naturreservat i Flekkefjord og Kvinesdal kommuner, Vest-Agder fylke.

Innledning

Dette verneforslaget gjelder opprettelse av Nautarheia naturreservat og er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra 11 grunneiere. Verneforslaget omfatter ca. 4056 dekar. Lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område). Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Naturfaglige registreringer

Naturkvaliteter og verneverdier i det foreslåtte verneområdet er beskrevet i oppdragsrapport «Naturfaglige registreringer i skog 2014. Frivillig vern – Vest-Agder. Ecofact rapport 453» og «Naturverdier for lokalitet Kyrkjevatna (Gyland), registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2011. BioFokus». I rapportene vurderes kjerneområder/ nøkkelbiotoper samt at det er foretatt en generell verdivurdering etter Miljødirektoratets standardmal for vurderinger for verneområder. Avgrensning av områdene er også vurdert.

Den foreslåtte opprettelsen av Kyrkjevatna naturreservat representerer en eldre furuskog som er representativ for denne delen av Agder. Området er viktig hovedsakelig på grunn av gode forekomster av gammel ospeskog, i tillegg til en viss kontinuitet knyttet til gamle furutrær. I kjerneområdene finnes både osp og eik i relativt grove dimensjoner. Det er registrert flere signalarter og til sammen fire rødlistearter innenfor det undersøkte området.

Med foreslått avgrensning har Fylkesmannen vurdert området til å ha regional ** verneverdi. En nærmere beskrivelse av de naturfaglige registreringene finnes i områdebeskrivelsen lenger bak i verneplanen. Et vern av det foreslåtte naturreservatet vil bidra til å dekke opp mangler ved skogvernet i Norge innenfor lavlandsskog (boreonemoral og sørboreal sone) og til en viss grad for boreal lauvblandingsskog (ospeskog).

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Fylkesmannen mener at naturreservat er den mest aktuelle verneformen for det området som er tilbudt for vern. Området tilfredsstillende etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat. Verneformålet i det foreslåtte Kyrkjevatna naturreservat bygger på at det i størstedelen av området skal skje en friutvikling. En fri utvikling innebærer at de naturlige økologiske prosessene i skogen skal kunne finne sted uforstyrret.

Hva medfører vern av Kyrkjevatna naturreservat?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil på grunn av verneformålet få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i området. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking og lignende aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere. Beiting, og gjerding i forbindelse med beiting, vil være tillatt innenfor verneområdet etter søknad.

Forskrifter og restriksjonsnivå

Fylkesmannen har utarbeidet et forslag til verneforskrift for området. Her er det forsøkt å gjøre tilpasninger i samsvar med de opplysningene vi har fått om brukerinteressene i området etter kunngjøring om oppstart av arbeidet med verneplanen. Nye forhold som blir kjent om det enkelte verneområde og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen kan medføre at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften etter høringsperioden er utløpt. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med innspill til verneforskriften. Mulighet for justering av verneforskriften må vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generell kommentar til verneforskriften

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig oversikt over hva vernet innebærer med hensyn til hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdet. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriften.

Inngrep

Verneforskriften legger opp til at tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og oppfylling av masse, henleggelse av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i reservatet. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidpunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbil/traktorveier med mer. I sørenden av Store Kyrkjevatn er det en eksisterende stem/demning. Denne omfattes også av dette unntaket.

For tilfeller der en traktorvei går gjennom verneområdet til bakenforliggende skog, hytter eller tekniske anlegg vil nødvendig vedlikehold av traktorveien i reservatet også være tillatt.

Gjennom verneprosessen vil Fylkesmannen vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil bli avmerket i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål ut over uttransport av felt storvilt. Fylkesmannen minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor ofte bort.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter verneregulene.

Planter

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i reservatet. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukk hogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning i naturreservatet. Det er likevel åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk i området.

Friluftsliv

Ferdseil til fots og på ski i verneområdet er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning og bruk av hest og kjerre forbudt utenom på traseer som er godkjent for slik bruk.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatet. Noen få telt eller en skoleklasse anses ikke å være større arrangement. Verneforskriften har en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 7, punkt 4 som viser til at tilretteleggingstiltak og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter kan tillates etter søknad dersom det ikke er i strid med vernevedtaket. Gjennomføring av en ordinær befarings med en skoleklasse som ikke krever noe nærmere tilrettelegging vil ikke være søknadspliktig, jf. vurderingen over.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i naturreservatet forbudt. Tradisjonelt er reservatet benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg/hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt. I rene skogområder med liten fare for at det skal oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget kan benyttes dersom det er nødvendig.

Det vil også kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorveier som går gjennom det foreslåtte verneområdet. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorveier i forbindelse med nødvendig vedlikehold kan tillates.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Verneformålet i naturreservatet er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv i området. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep og gjennomføring av skjøtsel er derfor kun unntaksvis nødvendig for å oppfylle verneformålet. Det registrerte artsmangfoldet i det foreslåtte verneområdet er i hovedsak ikke knyttet opp mot kulturbetingete eller kulturbegunstigede naturtyper og skjøtelsbehovet vurderes derfor totalt sett som relativt lite. For å opprettholde verneverdiene kan det være nødvendig å gjennomføre skjøtsel, og det åpnes derfor også for dette i verneforskriften.

I utkast til verneforskrift åpnes det for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatet.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for verneområdet.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Vesentlig samfunnsinteresser forstås som tiltak av nasjonal betydning.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår en prosess hvor kommunene er tilbudt forvaltningsmyndigheten over visse typer verneområder innen kommunens grenser. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for X naturreservat vil bli endelig bestemt av Miljødirektoratet etter at vernevedtaket er fattet.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere i eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte grunneierne før vernesaken sendes på høring. Det jobbes med å forhandle frem avtale med berørte grunneierne som har tilbudt areal for frivillig vern i dette området. Avtale om erstatningssum forventes å være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av området. Når erstatningsnivået er avtalt, vil summen bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Kunngjøring – oppstart av verneprosess

Fylkesmannen meldte oppstart på verneprosessen 30. mars 2015 sammen med tre andre områder i fylket. Kunngjøringen skjedde ved at det ble sendt ut brev til kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen, Agder Energi, Direktoratet for mineralforvaltning, aktuelle lokale lag og foreninger, samt berørt. Melding om oppstart av verneplanarbeidet ble også annonsert i Avisen Agder, Lindesnes Avis, Norsk Lysningsblad, Fædrelandsvennen. Det kom inn to skriftlige innspill til oppstartsmeldingen.

Sammendrag og vurdering av innkomne innspill

Innspillene som kom inn til oppstartsmeldingen er sammenfattet og vurdert nedenfor.

Innspillene som kom inn til oppstartsmeldingen er sammenfattet og vurdert nedenfor.

Agder Energi har ingen innvendinger mot planforslaget og informerer om at meldingen er sendt videre til nettselskapene i regionen. AE ber også om å underrettes videre i prosessen.

Vest-Agder fylkeskommune stiller seg svært positive til oppstartsmeldingen. Det anbefales også at et eventuelt vern ivaretar mulighetene for et tradisjonelt friluftsliv.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen påpeker at bruk, merking og vedlikehold av eksisterende turstier som ligger innenfor vernegrensen skal kunne foregå som tidligere, jf, § 4, punkt 5 i utkast til verneforskrift. Vi mener også at § 4 generelt også ivaretar mulighetene til å kunne drive et tradisjonelt friluftsliv i verneområdet. Når det gjelder natur - og kulturorientering krever dette ikke dispensasjon for grupper på størrelse med en skoleklasse. Dersom antall deltakere går utover denne rammen, vil arrangementet regnes som «*større arrangement*», jf. forskriften § 3, punkt 4 og gjennomføring vil kreve dispensasjon.

Høring og videre prosess

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert i forhold til konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Miljødirektoratet, inkludert en oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for regjeringen som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Beskrivelse av området

LOKALITET:	Kyrkjevatna
KOMMUNE:	Flekkefjord og Kvinesdal
FYLKE:	Vest-Agder
KARTBLAD M711:	1311 I
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Regionalt verneverdig (**)
VEGETASJONSSONE:	Boreonemoral og sørboreal
VEGETASJONSSEKSJON:	Klart oseanisk (O2)
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 300-420m
AREAL:	4056 daa

Områdebeskrivelse

Området er undersøkt i to omganger. Det undersøkte området ligger på kommunegrensa mellom Flekkefjord og Kvinesdal kommuner på heia øst for Gyland. Området er nesten 3 km langt og ca. 2 km bredt på det bredeste. Topografisk er området ganske variert i en liten skala, med små åsrygger og koller i mosaikk med vann og større myrdrag. Berggrunnen består av diorittisk til granittisk gneis. Løsemassedekket er generelt tynt men i nord er det et tykkere lag med morenemasse. Normal årsnedbør ligger på 2000-3000 mm og normal årstemperatur ligger på 4-6 °C. Undersøkelsesområdet ligger i boreal og sørboreal sone i klart oseanisk seksjon (Moen 2008).

Skogstruktur/påvirkning

Store deler av arealet består av moderat gammel naturskog uten nyere hogstingrep. Furskogens dominerende aldersklasse er 80-140 år. En relativt høy andel av furskogen er lavproduktiv myrskog og knauskog, men det finnes også spesielt produktive og virkesrike partier. Innenfor den eldre furskogen finnes stedvis spredte furutrær på 150-200 år, samt enkelte trær opp mot 250-300 år. Død ved av furu forekommer også spredt og består vesentlig av forholdsvis nydannete gadd, høystubber og læger av moderate dimensjoner. Større konsentrasjoner av døvedelementer og storvokste trær av lauv er i vesentlig grad begrenset til kjerneområdene. Der inngår relativt grov osp, rogn og eik. Dødvedmengden av osp varierer fra sparsomt til lokalt frekvent.

Mange stedsnavn i området har «-stølen», «-slåtten» og «-beite» i navnet. Dette kan være en indikasjon på at landskapet har vært åpent og beitet og slått i gamle dager. At hogststubber nesten mangler helt passer også inn i denne teorien. Grunnet dette er kontinuiteten av død ved sannsynligvis lav, også i ospeholtene.

Verneverdier

Det avgrensede arealet er uten tyngre tekniske inngrep. Alle de seks kjerneområdene som er registrert er knyttet til gamle ospeholt. I disse områdene er det funnet flere signalarter og enkelte regionalt sjeldne lavararter. Det er gjort funn av fire rødlistearter i forbindelse med undersøkelsene gjort i området: rosenkandelaberskinn (VU), piggtrollskjegg (VU), gråsotbeger (VU) og bølgekjuke (NT).

Verneforslaget representerer et ganske gjennomsnittlig utsnitt av høyereliggende furudominert naturskog i regionen, men likevel på en relativt god måte med hensyn til størrelse, arrondering og

fordeling av landskapselementer som vann, myr, terrengformasjoner, lauv- og barskog. Verneforslagets største naturverdier knytter seg til kjerneområdenes osperike miljø, og mer generelt til de noenlunde sammenhengende arealene med eldre furuskog, hvor det i tillegg til den dominerende aldersklassen er innslag av betydelig eldre furutrær som har en funksjon som kontinuitetselement.

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62.

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med eldre furuskog som er representativt for indre deler av Vest-Agder, med områdets flora, fauna og naturlige økologiske prosesser. De største verdiene i området er knyttet til gamle ospeskog med osp og eik i relativt grove dimensjoner og stedvis gode dødvedforekomster, samt ulike arter knyttet til disse miljøene. Området er relativt fritt for tekniske inngrep.

Tekniske inngrep

På eiendommen 200/18 ligger det en liten hytte. Fram til denne går det også en traktorveg/sti. Også tre andre traktorveger går inn inn i området. Alle disse er tegnet inn på forslaget til vernekart. Det ligger en stem/demning i sørenden av Store Kyrkjevatn.

Planstatus

I gjeldende kommuneplan er området som foreslås vernet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til små- og storviltjakt. Det er også noe i bruk til friluftsliv. Det ligger en liten hytte sør i området. Utover dette er ikke Fylkesmannen kjent med at det er andre interesser knyttet til området.

Forslag til forskrift om vern av Kyrkjevåtna naturreservat i Flekkefjord og Kvinesdal kommuner i Vest-Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med eldre furuskog som er representativt for indre deler av Vest-Agder, med områdets flora, fauna og naturlige økologiske prosesser. Området har store verdier knyttet til gamle ospeholt, med både osp og eik i relativt grove dimensjoner. Området er fritt for større tekniske inngrep.

§ 2 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 200/1, 200/2, 200/4, 200/7, 200/18, 200/21, 200/23, 200/26, 200/33, 200/35, 200/46 i Flekkefjord kommune. 143/1, 143/3, 170/2, 170/3 i Kvinesdal kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 4056 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Flekkefjord og Kvinesdal kommuner, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

- a) I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:
Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- f) Drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- g) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlig fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent gjennom forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.

- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering/fornyelse av kraftledninger.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d og e.
- h) Tillatelse til beiting og gjerding i forbindelse med beiting.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.